

פתח דבר

לקראת שבת פרשת אמור, הננו מתכבדים להגיש לקהל שוחרי התורה ולומדיה, את הקונטרס 'לקראת שבת' (גליון פח), והוא אוצר בלום מתוך רבבות עניני חידוש וביאור שבתורת נשיא ישראל ומנהיגו, כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בהרלווי"צ צוקללה"ה נבג"מ זיע"א.

וזאת למודעי, שבדרך כלל לא הובאו הביאורים בשלימותם, ובאיזהו מקומן אף עברו עריכה קלה, ושגיאות מי יבין. ועל כן פשוט שמי שבידו הערה או שמתקשה בהבנת הביאורים, מוטב שיעיין במקורי הדברים (כפי שנסמנו בתוכן העניינים), שם נתבארו הדברים באריכות, במתיקות ובתוספת מראי מקומות.

* * *

ויה"ר שנזכה לקיום היעוד "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", ונזכה לשמוע תורה חדשה מפיו של משיח, "תורה חדשה מאיתי תצא", במהרה בימינו ותיכף ומיד ממש.

בברכת שבתא טבא,
מכון אור החסידות

נדפס באדיבות
The Print House
538 Johnson ave.
Brooklyn, NY 11237
(718) 628-6700

יוצא לאור על ידי
מכון אור החסידות
845 Eastern Parkway
Brooklyn, NY 11213
(718) 732-9018

תוכן העניינים

מקרא אני דורש

הביאור בכך שמן היתור ד"אמור ואמרת" לומד רש"י "להזהיר גדולים על הקטנים" דווקא, הגם שישנו אופן אחר המסתבר יותר בפשוטו של מקרא. (ע"פ לקוטי שיחות חלק לו עמ' 61 ואילך)

יינה של תורה

ביאור ענין עבודת בני"ה הן בימי הספירה כשיצאו ממצרים והן בזמננו, דעפ"ז מיושבים כמה דיוקים בענין ובנוסח הספירה. (ע"פ תורת מנחם – התועדויות תשד"מ ח"ג עמ' 1578 ; תשמ"ב ח"ג עמ' 1474)

חידושי סוגיות

שקו"ט בדין מי שעובר את קו התאריך בימי הספירה, מה דינו לענין הספירה וחג השבועות (שנקבע ע"י הספירה דכאו"א), והמסקנא בזה. (חידושים וביאורים בש"ס ח"א סימן ל"ו)

פנינים

פנינים יקרים ומאירים בפרד"ס התורה לכמה נקודות בהפרשה. (מלוקטים מתורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש)

הוספה – דרכי החסידות

ביאורים ופתגמים בעניני העבודה דימי ספירת העומר, לייקר הזמן, 'המשכת מוחין במידות' ועוד. (פתגמים מלוקטים מתורת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע מליובאוויטש).

מקרא אני דורש

ההכרח בפירש"י "להזהיר גדולים על הקטנים"

הביאור בכך שמן היתור ד"אמור ואמרת" לומד רש"י "להזהיר גדולים על הקטנים" דווקא, הגם שישנו אופן אחר המסתבר יותר בפשוטו של מקרא

א. בריש פרשתנו עה"פ "אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם גו'", מעתיק רש"י מן הכתוב "אמור אל הכהנים" ומפרש "אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים".
וצריך להבין, דלכאורה ישנו פירוש אחר שמתאים יותר ב'פשוטו של מקרא' מהפירוש ד"להזהיר גדולים על הקטנים".

דהנה לקמן בפרשה (כא, כד) נאמר "וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל" ובפרש"י שם "אל אהרן וגו' ואל כל בני" – להזהיר ב"ד על הכהנים", והיינו, דזה שדיבר משה "אל כל בני ישראל" אודות הלכות כהונה הוא "כדי להזהיר ב"ד (של ישראל) על הכהנים", שב"ד של ישראל צריכים לזרוז את הכהנים על מצות כהונה.

ועפ"ז צ"ע מנ"ל לרש"י ש"ואמרת אליהם" בא רבות דין חדש, "להזהיר גדולים על הקטנים", הרי אפשר לפרש שאמירה זו השניה היא אמירה לב"ד, "להזהיר ב"ד על הכהנים".

והתמיה גדולה עוד יותר, דבהמשך הכתובים כאן מצינו כמה ציוויים לב"ד על הכהנים: לאחרי אזהרת טומאה נאמר (כא, ו) "קדושים יהיו לאלוקיהם גו'" ובפרש"י "קדושים יהיו – ע"כ יקדישום ב"ד בכך" (להפריש הכהנים מן הטומאה), וכן אח"כ (גבי נשים האסורות לכהן) נאמר (כא, ח) "וקדשתו" ופרש"י "על כרחו, שאם לא רצה לגרש, הלקהו ויסרהו עד שיגרש" (שבפשוטו, הכוונה בזה היא לב"ד) – הרי שבפרשה זו נכללים ציוויים לב"ד. ועפ"ז מתחזקת התמיה עוד יותר, דטפי היה נראה לפרש שהכוונה ב"ואמרת" היא "להזהיר ב"ד על הכהנים".

ב. ויש לומר, ע"פ מה שנתבאר כמ"פ שגם הדיבור-המתחיל שבפרש"י מדוייק הוא (וכפי שמצינו במפרשי רש"י בכ"מ שעמדו על כך), דעפ"ז צריך להבין בנרד"ד – דהרי בפשטות בא רש"י לפרש רק את הכפל ד"אמור ואמרת", וא"כ, למה הוצרך להעתיק בד"ה גם התיבות "אל הכהנים", לכאורה הו"ל להעתיק רק התיבות "אמור ואמרת" ולהתחיל פירושו "להזהיר כו"?"

אלא, שבהביאו תיבות אלו בא רש"י ליישב מדוע לא הביא הפירוש הנ"ל ד"להזהיר ב"ד על הכהנים", דכיצד אפשר לומר שהמדובר ב"ואמרת" הוא לב"ד, בעוד שבפסוק זה עצמו מפורש "אמור אל הכהנים", וא"כ גם האמירה השניה (ואמרת אליהם) באה בהמשך לזה היינו לכהנים. ולכן פירש"י "להזהיר גדולים על הקטנים", שע"פ פרש"י בפשוטו של מקרא אין בכלל ציווי זה אזהרה לב"ד (של ישראל) לשמור על הקטנים מן הטומאה, אלא חיוב על הכהנים לשמור את הכהנים הקטנים.

ג. אלא שעדיין אין הענין מיושב כל צרכו, דאף שמלישנא דקרא מוכח שאין הכוונה ב"ואמרת אליהם" להזהיר ב"ד על הכהנים, אבל בקרא גופא יש להבין, אמאי לא נצטווה משה בפירוש להזהיר את הב"ד על הכהנים?

זאת ועוד: בשלמא אם נפרש ד"ואמרת עליהם" היינו "להזהיר ב"ד על הכהנים", מובן מה שנאמר בסוף הענין "וידבר משה . . . ואל כל בני ישראל", שמשה הזהיר את הב"ד (של ישראל) על הכהנים, שהרי כן נצטווה מלכתחילה מפי הגבורה.

(ואף שזה נאמר לאחרי הפרשה ע"ד דיני כהן בעל מום, י"ל ד"ואמרת עליהם" קאי גם על הפרשה שלאח"ז, ובסיום פרשיות אלו מסופר כיצד קיים משה רבינו ציווי זה).

אבל לפרש"י, ד"אמור ואמרת" היינו "להזהיר גדולים על הקטנים", צריך לומר, דזה שהזהיר משה את הב"ד (של ישראל) על הכהנים (כאמור בסיום הענין), עשה זה מדעת עצמו.

ד. ויש לומר בזה, ע"פ הכלל הידוע (שבת כ, א) ד"כהנים זריזין הן", וא"כ אין צורך להזהיר ב"ד עליהם, ולכן לא נצטווה משה להזהיר ב"ד על הכהנים, אלא הציווי הוא רק על שמירת כהנים קטנים, שאינם שומרים א"ע מן הטומאה.

אלא שעפ"ז צריך להבין לאידך גיסא, מדוע הזהיר משה את ב"ד של ישראל על הכהנים, והרי "כהנים זריזין הן"?

יובן זה בהקדים ביאור הכלל ד"כהנים זריזין הן" דיש לפרשו בשני אופנים: א) שזהו מצד עבודת הכהונה, דכיון שהם עוסקים בעבודת הקודש ה"ז פועל בהם ענין הזריזות. ב) זהו מצד עצם ענין הכהונה, דכן הוא טבע ותכונת הנפש של כהן בעניני כהונה, וכלשון רש"י (שבת שם) "שכולם בני תורה וחרדים ונזכרים כו"."

והנפק"מ בין שני אופנים אלו תהיה בעניינים שאינם שייכים לעבודת הכהונה, האם גם בהם אמרינן דכהנים זריזין הם. וכמו בעניינינו – דהפרישות מטומאה (ואיסור חיתון כו') צריכה להיות

בכל מקום (אפילו בחו"ל) ובכל זמן (גם כשאינן ביהמ"ק קיים), ואינן כאן זריזות הבאה מעבודת הכהונה (רק שזהו אחד מעניני כהונה).

ויש לומר, שזהו החילוק בין ציווי הקב"ה, ודיבור משה רבינו לישראל: מצד תכונות נפשם של הכהנים, היה ראוי שיהיו זריזים בכל השייך לעניני כהונה, ולכן מצד ציווי הקב"ה אין צורך להזהיר ב"ד על הכהנים; אבל היות שנצטוינו (אבות פ"א) "ועשו סיג לתורה", לכן, הוסיף משה רבינו מדעתו "סיג", דאע"פ שבהיות הכהנים עסוקים בעבודת הכהונה אמרינן דזריזין הם כי היראה דעבודת הקודש עליהם, הרי כשאינם עסוקים בעבודתם, יתכן שתהיה חלישות בזריזותם, ולכן יש צורך לזרוזם על כך.

לייקר את הזמן

הענין דספירת העומר מלמד על יוקר הזמן. כי צריך לספור אותו כל הזמן ואם שוכחים פעם אחת, אזי ההפסד הנו לא רק ליום זה, אלא גם לכל הימים הבאים אחריו.

ולכן כאשר שומרים לספור כל יום אזי גורמים שגם הימים הבאים יהיו מבורכים.

(כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש - ממכתב יו"ד אייר תש"י)

יינה של תורה

ה'עבודה' דספירת העומר – תשוקה לקבלת התורה

ביאור ענין עבודת בני"ה הן בימי הספירה כשיצאו ממצרים והן בזמננו, דעפ"ז מיושבים כמה דיוקים בענין ובנוסח הספירה

א. בענין ימי ספירת העומר, ידוע שהנם ימי ההכנה למתן תורה. דמשעה שיצאו ישראל ממצרים, החלו להכין עצמם לקבלת התורה.

והנה, הצורך בכך שלשם ההכנה למ"ת היתה צריכה להיות עבודה מיוחדת של בני"ה, אף שעליה זו (למצב שבו יהיו ראויים לקבל את התורה) היתה יכולה להיות ע"י הקב"ה בלבד, בלא הכנה מצדם של בני"ה – מ"מ, בכדי שקבלת התורה תהיה באופן ד"קב שלו", ד"אדם רוצה בקב שלו יותר מתשעה קבין של חברו" (כ"מ לח, א), היה צורך בעבודתם של בני ישראל, שלאחרי היציאה ממצרים, שהיתה באופן של 'אתערותא דלעילא' – "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם" (ללא הכנה מצידם של בני"ה), שיעסקו הם בעבודתם כדי להתכונן ולהיות ראויים לעילוי דמ"ת.

וזהו העבודה דספירת העומר – כדאיתא בר"ן (סוף מסכת פסחים) בשם אגדה: "בשעה שאמר להם משה תעבדון את האלוקים על ההר הזה, אמרו לו ישראל אימתי עבודה זו, אמר להם לסוף חמישים יום, והיו מוניין כל אחד ואחד לעצמו. מכאן קבעו חכמים לספירת העומר, כלומר, בזמן הזה שאין אנו מביאין קרבן ולא עומר, אלא מחשבין חמישים יום לשמחת התורה, כמו שמנו ישראל באותו זמן".

ונמצא, שבימים שבין חג הפסח למתן תורה עמדו ישראל בתנועה של תשוקה וגעגועים לקבלת התורה, עד שספרו את הימים מתי יגיעו כבר לענין הנפלא דמתן תורה, ובזה התבטאה עבודת

ההכנה – "קב שלו" – מצדם של בני".

ב. עפ"ז, שספירת העומר ענינה עבודת ההכנה מצידם של בני ישראל, יובן דבר תמוה באגדה הנ"ל שהובאה בדברי הר"ן:

דלכאורה, מכיון שבני"י שמעו ממשה רבינו ש"לסוף חמישים יום" יהיה מתן תורה, היו צריכים לספור כמה ימים נותרו עד מתן תורה (מ"ט יום, מ"ח יום וכו'), ולא כמה ימים עברו מיציאת מצרים (יום אחד, שני ימים וכו')? ומובן, שדברי האגדה צריכים להיות בהתאם להלכה שסדר הספירה הוא – יום אחד, שני ימים וכו'.

והביאור בזה – ע"פ האמור לעיל שספה"ע ענינה עבודת ההכנה מצדם של בני"י, ולכן ספרו כמה ימים עברו מיצי"מ, כלומר, היכן אוחזים הם בעבודת ההכנה למ"ת, יום אחד (של הכנה) שני ימים וכו', עד שבאים ליום המ"ט - שלימות ההכנה למ"ת.

ג. ועפ"ז יובן דבר נוסף הדורש ביאור:

דלכאורה, מדוע נוסח ספירת העומר הוא "היום שני ימים, שלשה ימים", והרי יום זה שבו סופרים אין הוא שנים או שלשה ימים, אלא הוא יום אחד בלבד; רק זאת שהוא היום השני או השלישי. ולפי זה היה מתאים יותר לומר "היום יום שני, יום שלישי" וכן הלאה?

אך לפי הנ"ל הדבר יובן: דרואים בטבע בני אדם, שכאשר אדם משתוקק ומתגעגע לדבר מסוים, הנה ככל שמתארך הזמן ועדיין לא השיג את מבוקשו, הולכת וגוברת התשוקה והגעגועים לדבר זה. ומכך מובן, שאינה דומה תשוקה בת יום אחד בלבד לתשוקה בת שני ימים או שלשה ימים וכיו"ב.

ולכן הנוסח הוא "שני ימים" שלשה ימים" בדווקא, דבמספר הסידורי מודגש יום זה בלבד (אלא שיום זה הוא שני ושלישי), משא"כ בנוסח "שני ימים" וכיו"ב, שבזה מודגש שהתשוקה והגעגועים לקבלת התורה נמשכים כבר במשך "שני ימים" שלשה ימים" וכיו"ב, היינו תשוקה גדולה ביותר, שהולכת וגדלה מיום ליום.

ד. כשם שענין זה אירע אז בצאת בני ישראל ממצרים, כך חוזר הדבר על עצמו מדי שנה בשנה, בנשמתו של יהודי.

שהרי הנשמה היא למעלה מגדרי הזמן והמקום, ולכן היא מסוגלת 'לחיות' מחדש מדי שנה בשנה את אותו המאורע שאירע לפני שנים רבות, כלומר, את הגעגועים העזים לקבל את התורה מסיני.

ולמרות שנדמה כי אין בכך כל תועלת, שהרי הרצון והגעגועים לא יועילו לקרב את זמן קבלת התורה, דהרי קבלת התורה תהיה ביום החמישים ולא לפניו, מ"מ, התועלת היא באופן וצורת הקבלה עצמה, דאינה דומה קבלת התורה בלי רצון וגעגועים לקבלתה עם געגועים, המביאים לידי כך שהקבלה תהיה בהתלהבות ובחיות ובתוקף המתאים.

אליבא דהלכתא

בדין החוצה את קו התאריך בימי הספירה

שקו"ט בדין מי שעובר את קו התאריך בימי הספירה, מה דינו לענין הספירה וחג השבועות (שנקבע ע"י הספירה דכאו"א), והמסקנא בזה

"עוד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום" (אמור כג, טז)

שבו' בסיון ניתנה התורה לישראל². אבל בזמן שהיו מקדשין החדשים עפ"י הראי' הי' אפשר להיות גם חודש ניסן חסר והי' חג השבועות שהוא יום חמישים לעומר בשבעה בסיון ואם הי' גם חודש אייר מלא הי' חג השבועות שהוא יום חמישים לעומר בחמישה בסיון³, אף שאינו ביום מ"ת אין בכך כלום, שהכתוב לא תלה חג הזה ביום מ"ת ולא בכמה ימים

א. בשו"ע אדה"ז סי' תצד ס"א: "ביום חמישים לספירת העומר הוא חג השבועות . . שנאמר תספרו חמישים יום והקרבתם וגו' וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש וגו'. ולפי חשבון קביעת החדשים המסור בידינו שחודש ניסן הוא מלא לעולם וחודש אייר הוא חסר לעולם, יהי' חג זה בששה בסיון . . לפיכך¹ אנו אומרים בשבועות זמן מתן תורתנו

(2) דהלכה כרבנן. ודלא כמ"ש בדברי נחמי' שם (ומה שהוכיח ממ"ש בס"ת ל"ל ישראל יצאו ממצרים בה' בשבת, הרי רבינו הזקן בסימן תצד כתב להדיא, שגם לדעת רבנן היתה יציי"מ בה' בשבת, וניסן ואייר דשנה ההיא היו שניהם מלאים. (ועיי' במחה"ש (סימן תצד) שהוכיח מלשון הש"ס: "הא מני ר"י היא" (ולא אמר אלא), שהברייתא שיציי"מ הי' בה' בשבת אתיא גם לרבנן)).

(3) ר"ה ו, ב.

(1) ודלא כמ"ש בדברי נחמי' השלמת שו"ע אדמוה"ז סי' תקפא בקו"א, שגם כשחל עצרת בה' בסיון אומרים "זמן מ"ת" מצד המשכת שער הנו"ן. ומה שביאר שם דאף שמ"ת בפעם הראשונה הי' ביום ה"א לעומר מ"מ הזמן דמ"ת בכל שנה הוא ביום הני' דוקא, לפי שגם אז ראוי' היתה לינתן ביום הני' אלא שמצד איוה טעם ניתנה בפועל ביום הני"א - צע"ק, שהרי כל הענינים חוזרים וניעורים בכל שנה, וא"כ, בכל שנה מתעוררים ב' הענינים, ראוי לינתן התורה ומ"ת בפועל, כל אחד, באותו הזמן שהי' בפעם הראשונה.

תלוי בספירה הנספרת ע"י אחרים בצדו של קו התאריך שלתוכו נכנס. לדוגמא: פסח שחל להיות בשבת והוא נוסע ממזרח למערב וביום השני בשבוע לאחריו שספר שני ימים לעומר עבר את הקו (ששם - יום שלישי בשבוע), הרי כשמגיע הלילה צריך הוא לספור את הספירה שבאה לאחריו ספירתו השני - ז.א. ספירת יום השלישי, אע"פ שכל אלו שנמצאים במקום שלשם בא משהתחילו ימי הספירה, כבר סופרים אז (יום ד' בשבוע) את היום הרביעי; וכמו כן - אם נסע ועבר את הקו ממערב למזרח, עליו לספור ספירת יום השלישי, אע"פ שכל אלו שבמקום ההוא סופרים עדיין ספירת יום השני.

כי ספירת העומר אינה מצוה המוטלת על כלל ישראל, אלא היא מצוה על כל יחיד בפ"ע לספור הימים כפי חשבונו, כמה ימים עברו אצלו משהתחיל הוא לספור ספירת העומר⁷.

בנוגע לשבת ושאר ימים טובים על היחיד לשמרם לפי חשבון תושבי המקום ההוא. ואין חילוק אם אצלו, בעברו את הקו, היום השביעי הוא כמו אצל תושבי המקום, כי קביעת השבת לא נמסרה לכל יחיד בפני עצמו⁸; וכמו כן בנוגע לימים טובים שתלויים בקביעות החודש שנקבעה ע"י בית דין אחד לכל ישראל (בזמן הזה) ע"י חשבונם. (וכ"ה גם בנוגע לר"ה ויו"כ). משא"כ בנוגע לספירה, שצריכה להיות "לכל אחד ואחד", הרי מכיון שמצות הספירה היא

לחודש רק בחמישים לעומר . . . ואף שששה בסיון שלנו הוא יום נ"א מט"ו בניסן שבו יצאו ישראל ממצרים והתורה נתנה ביום נ"ב לצאתם ממצרים . . . אעפ"כ אנו אומרים זמן מתן תורתנו בחמישים לעומר כיון שהוא לנו בששה בסיון ובששה בסיון נתנה התורה".

הנה זה שיום החמישים לעומר ויום ששה בסיון אפשר להם שיהיו בזמנים שונים הוא לא רק בזמן שהיו מקדשים את החודש עפ"י הראי', כנ"ל, אלא אפי' עכשיו⁴ שלעולם ניסן מלא ואייר חסר, יתכן, שלגבי יחיד יחולו ב' ענינים אלו בשני זמנים שונים:

ידוע שמכיון שהארץ היא ככדור⁵ והשמש (שעפ"י מהלכה נקבעים הימים) סובבת סביב כדור הארץ, מוכרח שיהי' קו מסוים בארץ ("קו התאריך") ששם נבדלים הימים, והמקום שמצדו האחד של הקו חלוק בנוגע לזמן מהמקום שמצדו האחר של הקו (כמעט) במעל"ע. ונמצא שכשעובר את הקו ידלג "יום" אחד (אחרי יום א' יהי' יום ג' וכדומה) - יחסר לו מעל"ע - אם הולך ממזרח למערב בכיוון מהלך השמש, או שיתוסף לו מעל"ע (יום ראשון בשבוע אחרי יום ראשון) - אם הולך ממערב למזרח, נגד מהלכה של השמש.

הנה אם עובר את קו התאריך באמצע ימי הספירה, הרי מכיון שמצות ספירת העומר מוטלת על כל יחיד בפני עצמו⁶, עליו לספור הספירה שלו, לפי חשבון הימים שלו, שאי"ז

7) ועפ"י יומתק מה שבזוהר (ח"ג צו, ב) מבאר דספה"ע הוא ענין דוספרה לה שבעת גו'. וראה ג"כ תוד"ה וספרה (כתובות עב, א).

8) חוץ מההולך במדבר ואינו יודע כו' (שבת סט, ב), כי אז אין אצלו (בידיעתו) קביעת שבת דהכלל.

4) ובכ"ז הל' בכ"מ דזהו רק בזמן שהיו מקדשין ע"פ הראי', כי אז הי' כן בכל ישראל (ולא רק ביחיד).

5) ירושלמי (ע"ז ג, א - הובא בתוד"ה ככדור - ע"ז מא, א). במדבר"ר יג, יד. זח"ג י, א.

6) מנחות סה, ב. שר"ע אדה"ז ר"ס תפט. ע"ש.

הכלל - שהרי לא מצינו מציאות כ"ספירה (דעומר) דכלל ישראל, כנ"ל, והמציאות היא שכל אחד סופר ספירה לעצמו -

ומובן שאין חגה"ש נפעל ע"י הספירה. אלא שאת זמן החג קבעה התורה ליום החמישים לעומר, והיינו, שימי הספירה רק מראים ומבררים הזמן דחגה"ש: שהיום שלאחריהם הוא יו"ט. וענין זה של ימי הספירה (כהוראה וביורור) שייך הוא לכל אחד ואחד: כשהוא עומד ביום שאילו הי' חייב בספה"ע הי' סופר קודם ליום זה מ"ט ימים הרי"ז ביורור שיום זה הוא חגה"ש.

ולכן כשאצל מישהו מסתיימים מ"ט ימי הספירה קודם שנגמרו אצל אחרים, או לאח"ז, הרי ימי הספירה שהיו אצלו מבררים שהוא צריך לחוג את חגה"ש ביום שבא (מיד) לאחר ימי הספירה שלו¹¹ (ואין לומר, שאע"פ שבנוגע לספירה יש לו החשבון שלו בפני עצמו, מ"מ בנוגע לחגה"ש יגרר אחר הכלל - כי הקביעות והסימן היחידים לזמן חגה"ש - הוא יום החמישים דימי הספירה, ענין שאינו שייך להכלל, אלא לכל יחיד בפ"ע)¹².

וכ"ז הוא בנוגע לחגה"ש, שהתורה לא קבעה זמנו ביום מסויים בחודש, אלא בהמשך למ"ט ימי ספה"ע. משא"כ בנוגע לאמירת

לכל יחיד בפ"ע, מובן שגם חשבון הספירה אינו תלוי בחשבוננו של אחר, כי המצוה היא - שהוא יספור את הימים שעברו אצלו⁹.

ב. כנ"ל, חגה"ש אינו קשור ביום מסויים בחודש, כ"א בחשבון ספה"ע. שיום החמישים לעומר הוא חגה"ש, ולכן בזמן שהיו מקדשים עפ"י הרא"י אפשר הי' לחגה"ש לחול בה' בסיון, בו' בסיון או בז' בסיון.

הנה, בשייכות זו של שבועות לספירת העומר אין הכוונה שעצם היו"ט דשבועות נפעל ע"י הספירה - שמ"ט הימים שסופרים בפועל, או שחייבים לספרם, פועלים וגורמים שהיום שלאחריהם יהי' יו"ט - שהרי אנו רואים שגם אלו שאין להם (חיוב) הספירה (כגון קטנים שנתגדלו בימי הספירה, או גרים שנתגדלו בימי הספירה) הנה אצלם חג השבועות מדאורייתא הוא ביום החמישים לעומר. (ועוד - ישנן דעות וכן הלכה¹⁰, שבזה"ז מצות ספה"ע אינה אלא מדרבנן, והרי חגה"ש הוא דאורייתא): ע"י מה נפעל אצלם חגה"ש, הרי לא הי' אצלם הענין דמ"ט ימי הספירה?

- ואין לומר, שהספירה של כלל ישראל פועלת גם אצלם את החג, כי הם נגררים אחר

(11) ואין לומר שחסר ב"תמימות", לפי שלא היו אצלו מ"ט פעמים כד שעות, שהרי פשוט שימי הספירה אינם תלויים בכ"ד שעות (שלכן בהולך ממערב למזרח ולא עבר דרך קו התאריך), מיד בשקיעת החמה דה' בסיון, הוא יו"ט אצלו, אף שלא עברו עדיין מ"ט פעמים כד שעות) כ"א בשקיעת החמה דיום המ"ט.

(12) ומובן שאין סתירה לזה מהא דמספה"ע דהיחיד - משתלשלים גם עניני הצבור (וכמו - קרבנות הצבור דחה"ש). דוגמא לדבר: כמה גדרים בדיני ממונות (או - נפשות), אף שלאחר זה מסתעפים מהם דיני נפשות (- ממונות).

(9) ואין לומר, שאף שחייב הספירה הוא על כל אחד ואחד, מ"מ החיוב הוא לספור את הספירה שבמקום ההוא, שהרי אדרבא - לא מצינו מציאות הספירה לולא המצוה שנצטוו, והצווי הוא לכל אר"א, ואין מציאות להספירה מבלעדי המצוה. (ועוד הוכחה - שאם נאמר שההלך דרך קו התאריך ממזרח למערב, דינו שצריך לדלג ספירה אחת, ה"ז דין - שבדוקא לא יהיו ד' שבתות שלו תמימות. וההולך ממערב למזרח - (לקס"ד זו) יברך ויספור היום שני ימים לעומר ובלילה שלאחרי זה - ג"כ היום שני ימים לעומר).

(10) ש"ע אדמוה"ז סימן תפט סעיף ב.

שאצלו הוא יום השישי שמראש חודש שלו) מ"מ אינו יכול לומר "זמן מתן תורתנו", כי בנוגע לקביעות ימי החודש לא מצינו חילוק, שזה לא נמסר לחשבוננו הפרטי של כאו"א, כנ"ל.

"זמן מתן תורתנו", שזה קשור לששה בסיון - כנ"ל מאדה"ז - הרי אע"פ שהוא משמר חגה"ש יום לפני"ז או יום לאח"ז, מ"מ כיון שאי"ז ששה בסיון, אינו יכול לומר "זמן מתן תורתנו". ואפילו אם עבר את קו התאריך אחרי ראש חודש סיון (ובמילא יום חמישים לעומר

פנינים

"אמור אל הכוהנים בני אהרן ואמרת אליהם"

(אמור כא, א)

"אמור ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים"

(רש"י)

לכאורה צריך להבין, דהיה יכול לכתוב דין זה ד"להזהיר גדולים על הקטנים" גם בלשון אחר, וכמו שמדייק הטור (יו"ד ר"ס שעג) דמלשון זה משמע שצריך להזהיר את הקטנים לאפרושי מאיסורא, וזה אינו כהלכתא, דהרי מסקנת דברי הגמ' בזה היא – "להזהיר הגדולים על הקטנים, מאי לאו דאמר להו לא תאכלו, לא דלא ליספו ליה בידיים" (יבמות קיד, א).

ויש לבאר זה ע"ד הסוד. דהנה לשון "להזהיר" הוא גם מלשון זוהר ואור. דע"י שהגדולים יתעסקו עם הקטנים נפעל אצל הגדולים ענין של אור. וע"ד מאחז"ל (תמורה דף טז, א) "בשעה שהתלמיד הולך אצל רבו ואומר לו למדני תורה, אם מלמדו מאיר עיני שניהם ה'", והיינו, שע"י התעסקותו עם התלמיד נפעל גם אצל הרב ענין של אור ("מאיר עיני שניהם").

ולפ"ז יהיה הפירוש הכתוב "להזהיר גדולים" (היינו שנפעל בהגדולים ענין של אור) "על" – ע"י – "הקטנים". וע"ד פירוש הפסוק "והשיב לב אבות על בנים" – "על ידי בנים".

(ע"פ לקוטי שיחות חלק ז עמ' 151)

הנה בענין זה ד"להזהיר גדולים על הקטנים" צריך להבין, דלכאורה, ענין זה דחינוך הקטנים הוא ענין הכי עיקרי ובלשון הכתוב "חנוך לנער". גם כי יזקין לא יסור ממנה" (משלי כב, ה), ועד שבזה תלוי ההמשך של עם ישראל מדור לדור עד סוף כל הדורות, ולמה לא נאמר ציווי זה תיכף ובסמיכות למתן תורה?

ויש לבאר זה, דהנה מדיוק הלשון "להזהיר". הקטנים" (ולא "לחנוך" להורות וכיו"ב), משמע שבענין זה נכלל לא רק החינוך המוכרח, אלא גם לפני משורת הדין, ועד לתכלית השלימות דפועלים על הקטנים שיהיו במעמד ומצב של "להזהיר" מלשון זוהר ואור.

ולכן לא נאמר זה תיכף ובסמיכות למתן תורה, דכיון שאין הכוונה כאן רק להחינוך המוכרח [ואדרבה, החינוך המוכרח הוא ענין הפשוט שאינו צריך ציווי מן התורה], אלא כולל תכלית השלימות בהשתדלות עם הקטנים, הרי אין הכרח שהתורה תקדים ענין זה, ואדרבה, דוקא לאחר שלימות העבודה בכל הפרשיות שלפני זה, באים להעילוי ד"להזהיר גדולים על הקטנים" שמורה על שלימות העבודה באופן של זוהר ואור.

(ע"פ 'תורת מנחם' – התוועדויות ה'תש"ג ח"ג עמ' 160)

הנה, בענין זה ד"להזהיר גדולים על הקטנים" ישנה הוראה נפלאה בענין החינוך: דהנה, "להזהיר" הוא (גם) מלשון זוהר ואור, וזה בא ללמדנו אופן ההנגה בפעולה על הקטנים (כולל גם קטנים במדריגתם בעבודת השם), דהדרך להפרישם מן הדברים הלא טובים אינה רק ע"י הענין ד"שמאל דוחה" – להתעסק בדחיית הרע, אלא צריך להיות גם ובעיקר באופן ד"להזהיר" – זוהר ואור ("ימין מקרבת"), שזהו ע"י שמגלים את הטוב הפנימי שישנו בהקטנים, ועד שהטוב הפנימי יאיר בהם בגילוי.

(ע"פ לקוטי שיחות חלק כז עמ' 165)

הנה, הענין ד"גדולים" ו"קטנים" ("להזהיר גדולים על הקטנים"), כשם שישנו בכללות העולם, ישנו גם ב"עולם קטן זה האדם" (תנחומא פקודי ג), דבכל אדם ישנו ה'גדול' וה'קטן' שבו. ה'גדול' הוא הראש והכחמה והשכל שבו, וה'קטן' שבאדם – היינו אבריו וענין העשיה שבו. וזהו הציווי "להזהיר גדולים על הקטנים", דה'גדול' (השכל) יזהיר את ה'קטן' (המעשה), וכאזהרת חז"ל שהלימוד (בהשכל) צריך להיות על מנת לעשות, ויתירה מזו – "גדול לימוד (ענין הגדלות שבלימוד הוא מה) שמביא לידי מעשה" (ב"ק יז, א), והיינו, "להזהיר גדולים" שע"ז ישנו ענין הזוהר ("להזהיר") גם בהגדולים ("גדול תלמוד").

(ע"פ לקוטי שיחות חלק ז עמ' 327)

הענין ד"להזהיר גדולים על הקטנים" ישנו גם בכללות פעולתם והשפעתם של בני בעולם. דיש לומר שגם זה בכלל "להזהיר גדולים על הקטנים", דמציאות העולם היא 'קטנות' ("קטנים") לגבי ה'גדלות' דבני ישראל ("גדולים") ותפקידו של יהודי לברר ולזכך את העולם עד שיאיר ("להזהיר" מלשון זוהר ואור) באור הקדושה, שזהו חלק מעבודתם של ישראל. ועי"ז פועל זה גם על ה"גדולים" (בני ישראל), שע"י שפועלים ענין זה בהעולם, מאיר אצלם גילוי אור נעלה יותר, כיון שע"י עבודתם לעשות לו ית' "דירה בתחתונים" (תנחומא נשא, טז) נעשה המשכת וגילוי מהותו ועצמותו ית'.

(ע"פ 'תורת מנחם' – התוועדויות ה'תש"ג ח"ג עמ' 165)

הנה, ענין זה ד"להזהיר גדולים על הקטנים" שייך גם להקב"ה וישראל, שהקב"ה מתעסק ומשתדל בטובתם של ישראל (שביחס אליו נקראים "קטנים", כמ"ש "כי נער ישראל ואוהבהו" (הושע יא, א)) בכל המצטרך להם, ועד שכל הענינים דבנ"י יהיו באופן של "להזהיר" מלשון זוהר ואור.

ועי"ז נתוסף, כביכול, גם אצל הקב"ה ("להזהיר גדולים") כמרומו בהלשון "אמור ואמרת" וכדרשת רז"ל (ברכות ו, א) עה"פ "את ה' האמרת גו' ה' האמירך" (תבוא כו, יז-יח) "אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם", היינו, שנתוסף לא רק בשבחן של ישראל ("אני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם"), אלא גם בשבחן של הקב"ה "אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם".

(ע"פ 'תורת מנחם' – התוועדויות ה'תש"נ עמ' 167)

דרכי החסידות

מלוקט משיחות, אנרות וכתבי
כ"ק אדמו"ר מוהרריי"צ מליובאוויטש נ"ע

לספור את השעות והימים

"בספירת העומר אנו אומרים בכל יום "היום יום". והכוונה היא, שהיום יהיה יום, שידעו
מה פעלו בכל יום, מה פעלו אתמול ומה צריכים לפעול היום"

תמיד לספור

בהתוועדות שנערכה בימי הספירה (בשנים תרנ"א - נ"ג) אמרו לאאמו"ר (כ"ק אדמו"ר
מוהרש"ב נ"צ) כי 'חסיד אדמו"ר הזקן היו תמיד סופרים'.

הפתגם מאוד מצא חן בעיני אאמו"ר, ואמר: "זוהי ענינה של 'עבודה', השעות צריכות להיות
ספורות, ואז גם הימים ספורים. כשיום הולך יש לדעת מה פעלו ומה יש לפעול בעתיד... בכלל,
יש להשתדל שה'מחר' יהיה "יפה" הרבה יותר מ'היום'.

(ספר היום יום, ליום א' אייר)

שה'יום' יהיה יום

בספירת העומר אנו אומרים בכל יום "היום יום". והכוונה היא, שהיום יהיה יום, שידעו מה
פעלו בכל יום, מה פעלו אתמול ומה צריכים לפעול היום.

...וזוהו כאמור "היום יום", שידעו מה כבר פעלו ומה עדיין צריכים לפעול - כענין "אסורה
מכאן להתקרב לשם". ובפרט כעת, שמחכים מיום ליום, משעה לשעה ומרגע לרגע ל"כימי צאתך
מארץ מצרים אראנו נפלאות", הרי שבוודאי צריכים לייקר את הזמן.

(ספר השיחות תש"ג עמ' פ)

'לספר' את ה"לכם"

ביום השני של חג השבועות תרכ"א סיפר כ"ק אדמו"ר הצמח צדק, שביום זה בשנת תקנ"ה שמע מכ"ק אדמו"ר הזקן, שביום זה בשנת תקכ"ח אמר כ"ק המגיד ממעזריטש: "וספרתם לכם" - "וספרתם" הוא מלשון ספירות ובהירות. "וספרתם לכם" - צריכים לעשות את ה"לכם" שיהיה בהיר.

וישען כ"ק אדמו"ר הזקן על זרועות קדשו, וישורר את הניגון של ד' בבות בדביקות גדולה. אחר כך הגביה ראשו הק' ויאמר בניגון של שאלה: ובמה 'מספרים' את ה"לכם"? ותוך כדי דיבור אמר בניגון של תשובה: ב"שבע שבתות תמימות" - בבירור שבע המידות, שכל מידה ומידה תהיה כלולה משבע, ושבע המידות כולן יהיו שבע שבתות, דשבת אינה צריכה בירור.

(ספר היום יום, ליום י' אייר)

שהוא וידעותיו יהיו דבר אחד

פעם ידעו שצריכים 'להיות' יהודי - 'להיות' ירא שמים, חסיד. היום רוצים לדעת ללמוד, 'ללמוד' חסידות. הוא והדבר הם שני עניינים - 'הוא' צריך לדעת ללמוד. פעם היה 'להיות', היום צריכים 'לדעת'. 'להיות' ו"לדעת" הם שני דברים שונים.

והסיבה לכך היא, שפעם האדם חשב על עצמו והיום חושבים על הזולת.

זהו גם אחד העניינים של ספירת העומר - המשכת מוחין במידות, להתנהג בהתאם להוראת המוחין והשכל, שמה שהוא יכול (במוחו) ללמוד חסידות - יהיה בחי היום יום שלו, שהוא וידעותיו יהיו דבר אחד.

*

חסיד אחד בא אל כ"ק אדמו"ר מוהר"ש ליחידות' והתאונן שהוא בעל תחבולות, כל ענין הוא 'לוקח' בערמומיות. אמר לו כ"ק אדמו"ר מוהר"ש לצום שש מאות תעניות, והחסיד נשאר תמה מאוד.

אמר לו כ"ק אדמו"ר מוהר"ש: מה אתה חושב, שצום נקרא שלא לאכול מנץ החמה עד השקיעה, זה נקרא לזנות. תענית היא עבודה. חשוב כל יום חמשה עשר רגעים אודות עצמך, בלום פין מלדבר, אין הכוונה למחשבת דא"ח, אלא פשוט לחשוב אודות עצמך.

עברו שנתיים, ואותו חסיד נשתנה באופן אחר לגמרי.

כשאדמו"ר (כ"ק אדמו"ר מוהר"ש ב) סיפר לי סיפור זה, אמר: לא רק שנשתנה בכוחות הנפש אלא שינוי ממהות למהות, לו ראית אותו היית מתפעל מהשינוי ממהות למהות שחל בו.

(ליקוטי דיבורים חלק ג-ד עמ' 795, 803)

לזכות הילדה
קיילא תחי
לרגל הולדתה בשעטומ"צ
ביום כ"ד ניסן ה' תשס"ו
נדפס ע"י הוריה
הרה"ח ר' **ישראל מאיר** ומרת **חנה** שיחיו
סטאון
שלוחים באיסט סייד, מנהטן נ.י.
יה"ר שיזכו לגדלה לתורה, חופה ומע"ט
מתוך בריאות, נחת והרחבה

*

ולזכות זקניה
הרה"ח ר' **אברהם אריה** ומרת **שפרה** שיחיו **סטאון**
רב בשול עדת ישורון בפלאטבוש
הרה"ח ר' **יוסף יצחק** ומרת **אסתר** שיחיו **פיקראסקי**
שלוחים בתל אביב
מרת **וישא תחי פיקראסקי**
צפת
הרה"ח ר' **צבי הערש** ומרת **רבקה** שיחיו **חיטריק**
קראון הייטס

לזכות הילדה
אסתר ביילא תחי
לרגל הולדתה בשעטומ"צ
ביום ח"י ניסן ה'תשס"ו
נדפס ע"י הוריה
הרה"ח ר' **משה חיים** ומרת **נחמה דינה** שיחיו
דובראווסקי
יה"ר שיזכו לגדלה לתורה, חופה ומע"ט
מתוך בריאות, נחת והרחבה